

BS/2011032774 / 11-10-2011

Ministerie van Defensie

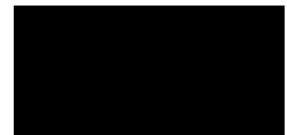
> Retouradres Postbus 20701 2500 ES Den Haag

Bestuursstaf
Directie Communicatie

Spui 32
MPC 58 B
Postbus 20701
2500 ES Den Haag
www.defensie.nl

Contactpersoon

Datum 25 oktober 2011
Onderwerp WOB-verzoek

Onze referentie
BS/2011032774

*Bij beantwoording datum,
onze referentie en onderwerp
vermelden.*

Geachte

Bij brief van 4 augustus 2011 heeft u op grond van de Wet openbaarheid van bestuur (Wob) een verzoek tot openbaarmaking ten aanzien van onder meer de kosten van de landsadvocaat ingediend bij het Ministerie van Veiligheid en Justitie. De Minister van Veiligheid en Justitie heeft dit verzoek voor zover het informatie betreft die bij mijn ministerie berust op 19 augustus 2011 ter behandeling aan mij overgedragen.

In antwoord op uw verzoek bericht ik u als volgt.

Gevraagde documenten

U vraagt op grond van de Wet openbaarheid van bestuur (Wob) om inzage in alle kosten van het inschakelen van de landsadvocaat door ministeries ten laste van de publieke middelen in 2009, 2010 en de eerste helft van 2011, alsmede om inzicht in de exacte, totale kosten van juridische bijstand en advies (waaronder de landsadvocaat) ten laste van de publieke middelen in een aantal dossiers die onderwerp zijn of waren van maatschappelijk en politiek debat.

Meer in het bijzonder is uw verzoek erop gericht inzicht te krijgen in:

1. de totaaluitgaven van de rijksoverheid als gevolg van de inschakeling van de landsadvocaat in deze begrotingsjaren, waaronder inzage in de omvang van eventuele raamovereenkomsten dan wel 'bulkcontracten' en additionele kosten; de uitgaven per ministerie als gevolg van de inschakeling van de landsadvocaat in deze begrotingsjaren en een omschrijving van de aanleiding en de onderwerpen waarop de juridische bijstand en advies betrekking hebben, onder vermelding van een specificatie van kosten;
2. alle kosten die door of namens de Rijksoverheid over een reeks van jaren zijn gemaakt voor alle vormen van juridische bijstand en advies, waaronder de inschakeling van de landsadvocaat in de zaken 'Spijkers/Ovaa', 'Oltmans' en de 'Catshuisbrand';

3. alle kosten van ministeries voor juridische bijstand en advies, waaronder door middel van de inschakeling van de landsadvocaat in de dossiers 'Srebrenica', 'Irak', 'Chipshol', 'monarchie/het koningshuis', 'JSF', 'HSL' en 'Wilders en de PVV'.

Bestuursstaf
Directie Communicatie

Datum

Onze referentie
BS/2011032774

Beoordelingskader

Uw verzoek is beoordeeld aan de hand van de Wob. Het uitgangspunt van de Wob is dat er, in het belang van een goede en democratische bestuursvoering, voor degene die om informatie verzoekt een recht op openbaarmaking van de informatie bestaat. Het bestuursorgaan kan de openbaarmaking van de gevraagde informatie achterwege laten wanneer zich (één of meer) van de in de artikelen 10 en 11 van de wet genoemde uitzonderingsgronden of beperkingen voordoen.

Beoordeling

Ad 1

Gelet op de verantwoordelijkheid van de Minister van Veiligheid en Justitie voor het contract met de landsadvocaat heeft hij in overeenstemming met de andere ministeries de coördinatie van de afhandeling van uw verzoek ter hand genomen en tevens in overleg met de landsadvocaat een overzicht opgesteld van de kosten die alle ministeries hebben gemaakt voor de inschakeling van de landsadvocaat. Daarbij is omwille van de vergelijkbaarheid van de cijfers uitgegaan van de bedragen zoals deze volgens de administratie van de landsadvocaat zijn gedeclareerd in de jaren waarover u informatie vraagt.

Hieruit blijkt dat voor inschakeling van de landsadvocaat aan het Ministerie van Defensie in 2009 afgerond € 1,6 miljoen, in 2010 € 1,7 miljoen en in de eerste helft van 2011 € 0,5 miljoen is gedeclareerd. Deze bedragen zijn inclusief verschotten, honoraria en BTW. Deze bedragen zien op alle onderdelen van het ministerie.

Bij de uitsplitsing per departement in het totaaloverzicht is van belang dat bij het aantreden van het kabinet-Rutte de departementale indeling is gewijzigd. De kosten die kunnen worden toegeschreven aan de onderdelen die tot 14 oktober 2010 tot het ene ministerie behoorden, maar na de departementale herindeling tot het andere, zijn dan ook meegenomen in de kosten van het ministerie waarvan deze onderdelen op dit moment deel uit maken.

Wat betreft een omschrijving van de aanleiding en de onderwerpen waarop de juridische bijstand en advies betrekking overweeg ik als volgt.

De Staat der Nederlanden dient in privaatrechtelijke procedures, net als andere (rechts)personen, op te treden door middel van een advocaat. De Staat is geheel vrij in het kiezen van een advocaat, maar het is van belang dat niet steeds verschillende kantoren de belangen van de Staat behartigen, vooral om de eenheid in vertegenwoordiging te bevorderen. Daarom wordt de Staat zoveel mogelijk door één advocatenkantoor vertegenwoordigd, wat ook van belang is voor de juridische houdbaarheid van standpunten die de Staat wenst in te nemen. Bij KB is bepaald dat aan de advocaat die geregeld voor de Staat optreedt, de

titel "landsadvocaat" kan worden verleend. Op dit moment is de landsadvocaat verbonden aan het advocaten- en notarissenkantoor Pels Rijcken & Droogleevers Fortuijn. Bij dat kantoor zijn een groot aantal advocaten werkzaam, die allen een deel van tijd besteden aan werkzaamheden voor de Staat. Aan de titel kan de landsadvocaat geen bijzondere rechten ontleen. Bovendien is tussen de Staat en de landsadvocaat een contract gesloten, waarin de landsadvocaat zich heeft verbonden om zijn kantoor zo in te richten dat alle zaken van de Staat naar behoren kunnen worden behartigd. Daarnaast heeft hij zich verbonden om geen zaken aan te nemen die strijdig zouden kunnen zijn met het belang van de Staat. De verplichtingen voor de landsadvocaat gelden voor al zijn kantoorgenoten. Het contract tussen de Staat en de landsadvocaat houdt de mogelijkheid open dat de Staat een andere advocaat dan de landsadvocaat inschakelt. Van raamovereenkomsten en bulkcontracten is in dit verband dan ook geen sprake. In voorkomende gevallen worden soms andere advocatenkantoren ingeschakeld.

Bestuursstaf
Directie Communicatie

Datum

Onze referentie
BS/2011032774

Hoewel het gros van de juridische aangelegenheden binnen de ministeries zelf worden behandeld maken alle ministeries gebruik van de diensten van de landsadvocaat. Het grootste deel van de zaken betreft verplichte procesvertegenwoordiging in civiele procedures. Voor het Ministerie van Defensie gaat het bijvoorbeeld om procedures naar aanleiding van besluiten in aanbestedingen of procedures naar aanleiding van vorderingen wegens schadevergoeding van derden tegen Defensie of van Defensie tegen derden, waarover geen overeenstemming kon worden bereikt. Naast civiele procedures wordt de landsadvocaat soms ook ingeschakeld in specialistische bestuursrechtelijke zaken, waarbij specifieke deskundigheid vereist is. De meeste bestuursrechtelijke zaken worden echter afgehandeld door ambtenaren van mijn ministerie.

Ad 2 en 3

Wat betreft uw verzoek onder ad 2 en 3. Bijgaand treft u tabellen van de kosten van de landsadvocaat die betrekking hebben op de volgende dossiers:

- Spijkers-Ovaa;
- Srebrenica;
- Irak.

Met betrekking tot het dossier JSF heeft het ministerie van Defensie de Landsadvocaat niet ingeschakeld.

Kosten Landsadvocaat inzake dossier aansprakelijkheid van de Nederlandse Staat voor Srebrenica	
2003	€ 118.023,91
2004	€ 35.364,55
2005	€ 113.875,54
2006	€ 173.787,18
2007	€ 261.777,35
2008	€ 258.590,53
2009	€ 102.679,63
2010	€ 199.425,84
2011	€ 78.083,67
Totaal Landsadvocaat (t/m juni 2011)	€ 1.341.608,20

Bestuursstaf
Directie Communicatie

Datum

Onze referentie
BS/2011032774

Kosten Landsadvocaat Spijkers/Ovaa	
1993	€ 418,56
1996	€ 15.020,01
1997	€ 41.617,50
1998	€ 4.332,18
1999	€ 2.543,32
2000	€ 519,88
2001	€ 1668,89
2002	€ 53.271,46
2003	€ 30.978,55
2004	€ 8.936,53
2005	€ 34.517,03
2006	€ 52.427,43
2007	€ 10.332,06
2008	€ 16.956,52
2009	€ 30.685,49
2010	€ 102.446,20
2011 t/m augustus	€ 21.246,12
Totaal Landsadvocaat	€ 427.917,73

Kosten Landsadvocaat Irak	
2003	€ 157,92
2004	€ 1960,59
2005	€ 67,41
2010	€ 2098,16
Totaal	€ 4284,08

Met betrekking tot de zaak Spijkers/Ovaa heeft het ministerie van Defensie ook nog twee andere bureaus ingeschakeld: KPMG en Deloitte. Begin 2000 heeft KPMG de opdracht gekregen tot een bindend advies te komen om de geschillen tussen Defensie en de heer Spijkers definitief te beslechten. Dit heeft geresulteerd in een vaststellingsovereenkomst. Het ministerie van Defensie heeft het adviesbureau Deloitte ingeschakeld ten behoeve van de uitvoering van deze vaststellingsovereenkomst.

Kosten KPMG (inclusief BTW) Spijkers/Ovaa	
2000	€ 360.847,27
2001	€ 276.998,84
2002	€ 284.030,01
2003	€ 35.022,89
Totaal	€ 956.899,01

Bestuursstaf
Directie Communicatie

Kosten Deloitte (inclusief BTW) Spijkers/Ovaa	
2003	€ 135.028,45
2004	€ 133.562,33
2005	€ 252.725,42
2006	€ 24.871,00
Totaal	€ 546.187,20

Datum

Onze referentie
BS/2011032774

Ik vertrouw erop u hiermee naar behoren te hebben geïnformeerd.

De Minister van Defensie
voor deze,
De secretaris-generaal,

drs. A.H.C. Annink

Belanghebbenden kunnen binnen zes weken na bekendmaking van dit besluit bezwaar indienen bij de minister van Defensie. Het bezwaarschrift dient te worden gericht aan de Commissie advisering bezwaarschriften Defensie (t.a.v. de Directie Juridische Zaken), Postbus 20701, 2500 ES Den Haag. Het bezwaarschrift moet zijn ondertekend, een dagtekening bevatten en van de naam en het adres van de indiener zijn voorzien. Uit het bezwaarschrift moet duidelijk blijken tegen welk besluit en op welke gronden bezwaar wordt gemaakt.